

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ Σ. ΘΕΟΦΑΝΕΪΔΗΣ

Τὴν 10ην Ἀπριλίου τ.ἔ. ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, πλήρης ἡμερῶν, ὁ Θ. Σ. Θεοφανείδης¹, ἄρχων Μ. Πριμικήριος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, εἰς ἐκ τῶν τελευταίων γραμματοφυλάκων, ὡς ἀπεκάλει αὐτὸν προσφυῶς ὁ Ν. Παλαιόπουλος. Μὲ τὸν θάνατόν του ἀπώλεσεν ἡ ὁμογένεια τῆς Πόλεως ἐν ἀκόμῃ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων καὶ πνευματικῶν μελῶν τῆς.

Ὁ Θ. Σ. Θεοφανείδης ἐγενήθη εἰς τὸ χωρίον Πραστεῖδ (Kizilcik Köy) τῆς Προικονήσου (Marmara) τὸ 1898. Φιλόπονος καὶ εἰς ἄκρον μελετηρὸς, γλαφυρὸς δὲ καὶ ἄριστος τοῦ καλάμου χειριστῆς ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἄλλας ἐμπορικὰς του ἀσχολίας (ἐμπόριον σόδας καὶ κηρῶν), κατέγινε εἰς τὰ γράμματα καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν μελέτην τῆς ἱστορίας τῆς πατρίδος του. Ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τοῦ πατρὸς του, ὁ ὁποῖος μεγάλας προσήνεγκεν εἰς τὴν γενετείραν του ὑπηρεσίας, διετέλεσε γεν. γραμματεὺς τῆς ἐν τῇ πατρίδι του Φιλεκπαιδευτικῆς καὶ Ἀγαθοεργοῦ Ἀδελφότητος ἡ «Πρόοδος» καὶ ἀπὸ τοῦ 1934 ἐχρημάτισε μέλος τῆς Ἐφορείας τῶν Κεντρικῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Κοινότητος Χαλκηδόνος (Kadiköy), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπὸ τοῦ 1922 διέμεινε, πολλὰς εἰς αὐτὰ παρασχὼν ὑπηρεσίας. Ἀπὸ τοῦ 1953-1964 διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς τοῦ ἰ. ναοῦ Ἀγ. Γεωργίου Γέλδεγυρμεν τῆς Κοινότητος Χαλκηδόνος, μεγάλως συμβαλὼν εἰς τὴν κατὰ τὸ 1961 ριζικὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἐν λόγῳ ναοῦ.

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Βιβλιογραφικῆς ὑπηρεσίας τῆς Τουρκίας (T. C. Basmayazi ve resimleri derleme direktörlüğü) κατὰ τὸ 1934, ἐτύγχανε ἔκτακτος ἀπεσπασμένος παρ' αὐτῇ διὰ τὴν Ἔδραν τῶν Ἑλληνικῶν. Ἦτο ἀπὸ τοῦ 1938 μέλος καὶ συνεργάτης τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου τῶν Μεσαιωνικῶν Γραμμάτων καὶ ἀπὸ τοῦ 1946 ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Κατὰ τὸ 1968 ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηναγόρας Α' εἰς ἐπιβράβειυσιν τῆς κοινωνικῆς του δράσεως τοῦ ἀπένευμε τὸ ὄφφικιον τοῦ Μ. Πριμικήριου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὸ 1972 τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τῆς Χιλιετηρίδος τοῦ Ἀγίου Ὁρους.

Ὁ Θ. Σ. Θεοφανείδης ἐδημοσίευσεν αὐτοτελεῖς ἐργασίας, μερικαὶ τῶν ὁποίων παραμένουν ἀνέκδοτοι, ἧ εἶναι τμηματικῶς ὑπὸ ὄνόματα ἄλλων

1. Α. Π α π ᾶ, Ἐλενουπόλεως, Ὑπέρθυρος μαρμαρίνη πλάξ τοῦ ἰ. ναοῦ Γενεθλίου τοῦ Προδροῦμον Γενῆ Μαχαλέ καὶ ὁ Θεοφάνης Σ. Θεοφανείδης, Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος 59 (1977) 430-436. Ν. Παλαιόπουλου, Πορτραῖτα. Οἱ τελευταῖοι γραμματοφύλακες. Θεοφάνης Σ. Θεοφανείδης, Ὁ Πολίτης ἀρ. 132, 5.11 (1978) 5. Α. Π α π ᾶ, Ἐλενουπόλεως, Τὰ ἐπιγράμματα τοῦ Μ. Πριμικήριου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Θεοφάνους Σ. Θεοφανείδου, Θεολογία 50 (1979) 726-762. Ν. Παλαιόπουλου, Θεοφάνης. Θεοφανείδης. Μικρὴ γέυση ἀπὸ τὸ ἔργο του καὶ τὶς ἀναμνήσεις του, Ὁ Πολίτης ἀρ. 176, I. 15 (1982) 4. —, Νεκρολογία, Κηδεῖα Θεοφάνη Σ. Θεοφανείδη, Ἀπογευματινὴ (Πόλεως) 14.4. 57 (1982) 2,4.

ἐκδεδομένοι, καὶ πολλὰς ἐμβριθεῖς καὶ γλαφυρὰς μελέτας ἱστορικοῦ, ἀρχαιολογικοῦ, λειτουργικοῦ περιεχομένου, καθὼς καὶ ταξιδιωτικὰς ἐντυπώσεις, λόγους, νεκρολογίας, κριτικὰς καὶ γράμματα εἰς διάφορα ἡμερήσια καὶ περιοδικὰ φύλλα, ἐγχώρια καὶ ξένα, ὡς τὰ: Ἐμπρὸς (1962), Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον Εἰκονογραφημένον τοῦ Σ. Ν. Ζερβοπούλου (1937), Ἐθνικὸς Κῆρυξ Ν. Ὑόρκης (1941-1951), Ἐθνικὴ Φωνή, Κυριακάτικη Πρωΐα (1967-1968), Μαρμαρινὰ Νέα (1946-1961, 1963-1965, 1967-1970). Ἡ Μικρασιατικὴ (1932-1940), Μικρασιατικὰ Χρονικὰ (1972), Παμπροικονησιακὸν Βῆμα (1939-1940), Προικονησιακὸν Βῆμα (1937-1938, 1954-1955), Προσφυγικὸς Κόσμος (1947-1952) καὶ Χρόνος (1958-1961) ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Τὸ Ρωνιό».

Σημαντικὸν τέλος εἶναι τὸ κύκνειον ἄσμα του, τὰ τριάκοντα καὶ ἐν ἱαμβικὰ ἐπιγράμματα, τὰ ὁποῖα συνέταξε ἀπὸ τοῦ 1961 κ.έ. καὶ ἐκ τῶν ὁποίων τὰ εἰκοσιεπτὰ² εὐρίσκονται κυρίως εἰς ναοὺς τῆς Πόλεως, ἐνῶ τὰ λοιπὰ τέσσαρα εἰς ναοὺς τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ τρία ἀντίγραφα παλαιῶν τοιούτων. Ἡτοίμαζε δὲ ἀπὸ τοῦ 1968 καὶ τὴν ἔκδοσιν «Λίθοι φθεγγόμενοι. Ἐπιγράμματα ἐντετοιχισμένα εἰς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱεροὺς ναοὺς».

Ὁ Θ. Σ. Θεοφανείδης, ὁ «τρόφιμος τοῦ ἀναλογίου» κατὰ τὸν Κυδωνιῶν Ἀγαθάγγελον, ὁ «πανενορίτης» κατὰ τὸν Νεοκαισαρείας Χρυσόστομον καὶ τὸ «σκαλιστήρι» κατὰ τὸν Γ. Πατριαρχέα, ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἐλαχίστας ἐναπομεινάσας ἰδιαζούσας καὶ ἀξιολόγους αὐτοδιδάκτους φυσιογνωμίας τῆς παλαιᾶς γενεᾶς, τόσον τῆς Χαλκηδόνος εἰδικῶς, ὅσον καὶ τῆς Πόλεως γενικώτερον, τὰς ὁποίας διέκρινε εὐσέβεια, πολυμάθεια, ἰσχυρὰ μνήμη, καυστικὸν χιοῦμορ, ἀνωτερότης φρονήματος, εὐγενὴς ἀμιλλα πρὸς τὰ ὑψηλὰ καὶ ὠραῖα καὶ ἀγάπη καὶ σεβασμὸς πρὸς τὰς Παραδόσεις τοῦ Γένους ἡμῶν. Εἶη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία.

Δρ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΣ
Μητροπολίτης Ἐλενουπόλεως

2. Τὸ τελευταῖον ἐξ αὐτῶν προοριζόμενον διὰ τὸν ἱ. ναὸν Ἁγ. Στεφάνου Γεσηλκιοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δέρκων, δὲν ἔχει χαραχθῆ ἐπὶ πλακὸς καὶ ἐντοιχισθῆ εἰσέτι. Τὸ κείμενον αὐτοῦ, παραδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου κατ' Αὐγουστον τοῦ 1981 εἰς τὸν γράφοντα, ἔχει ὡς ἐξῆς:

ΘΡΗ-Ι-ΣΣΑ ΧΘΩΝ ΠΕΛΑΖΟΥΣΑ ΟΛΒΗΗ
ΕΠΤΑΛΟΦΟΙΟ ΚΡΑΝΗΗ ΤΥΜΒΟΝ ΔΕΧΕΟ
ΟΠΗ ΣΜΑΡΑΓΔΙΗΣ ΖΕΦΥΡΟΙ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΟΣ
ΦΟΙΝΙΧΘΕΝΤΑ ΠΟΡΦΥΡΑ ΑΡΧΕΤΗΝ ΔΙΑΚΟΝΩΝ
ΑΔΟΥΣΙ ΠΡΩΤΑΘΛΟΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ
ΝΕΦΕΛΩΝ ΥΠΕΡΘΕΝ ΑΡΘΕΝΤΑ ΔΙΘΑΣΜΟΙΣΙΝ
ΗΦΘΗΣΑΝ ΔΑΔΕΣ ΔΕΡΚΩΝ ΕΝ ΖΟΦΕΡΟΙΣΙΝ

(Κατὰ τὸν Δέρκων Κωνσταντῖνον:

ΗΦΘΗΣΑΝ ΔΑΔΕΣ ΖΟΦΕΡΟΙΣ ΕΝ ΚΕΥΘΜΩΣΙΝ)
ΣΠΕΡΧΕΙ ΑΛΑΔΕ ΔΕΩ ΚΛΥΤΟΣ ΙΕΡΟΦΑΝΤΗΣ